

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Şubat 2026

Sayı : 16737

40057

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen sorularımın, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhanoğlu tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 03.02.2026

Av. Mahmut TANAL
Sanlıurfa Milletvekili

Mardin ili Kızıltepe ilçesinde uzun süredir çok sayıda işçinin asgari ücretin altında çalıştırıldığı, sigortasız veya eksik sigorta ile istihdam edildiği, bu durumun münferit değil yaygın ve sistematik bir hâl aldığı yönünde ciddi iddialar ve yoğun şikâyetler tarafıma iletilmektedir.

Bu durumun özellikle hizmet sektöründe faaliyet gösteren restoran, kafe, lokanta ve benzeri işyerlerinde yoğunlaştığı; vatandaşlara doğrudan hizmet sunulan bu işyerlerinde çok sayıda çalışanın sigortasız veya eksik sigortalı şekilde, asgari ücretin altında ve uzun çalışma saatleriyle istihdam edildiği bilinmektedir. Kamuoyunun ve denetim birimlerinin gözünün önünde faaliyet yürüten bu işyerlerinde dahi kayıt dışı istihdamın yaygın olması, denetim mekanizmalarının ya işletilmediğini ya da bilinçli biçimde etkisiz bırakıldığını göstermektedir.

Bölgede çalışan işçiler, geçim zorunluluğu ve işsizlik baskısı nedeniyle bu koşullara razı olmak zorunda bırakıldıklarını, yasal haklarını talep etmeleri hâlinde işten çıkarılma tehdidiyle karşı karşıya kaldıklarını ifade etmektedir. İşçinin bu koşullarda çalışmaya devam etmesi bir tercih değil, denetimsizlik ve kamusal sorumluluğun yerine getirilmemesinin sonucudur.

Anayasa'nın 49'uncu maddesi devlete çalışanların hayat seviyesini yükseltme, 55'inci maddesi adil ücret sağlama, 60'ıncı maddesi sosyal güvenlik hakkını güvence altına alma yükümlülüğü yüklemektedir. Buna rağmen Kızıltepe'de işçilerin asgari ücretin altında ve sigortasız çalıştırılması, sosyal devlet ilkesinin fiilen askıya alındığını ortaya koymaktadır.

Bu bağlamda;

1. Mardin ili Kızıltepe ilçesinde son beş yıl içerisinde yapılan işyeri denetimi sayısı kaçtır ve bu denetimlerin kaç hizmet sektöründe faaliyet gösteren restoran, kafe ve benzeri işyerlerinde gerçekleştirilmiştir?
2. Yapılan denetimlerde sigortasız veya eksik sigortalı çalıştırıldığı tespit edilen işyeri sayısı kaçtır ve bu işyerlerine hangi idari yaptırımlar uygulanmıştır?
3. Asgari ücretin altında ücret ödendiği tespit edilen işyerleri hakkında bugüne kadar hangi idari para cezaları uygulanmış, bu cezaların tahsil oranı ne olmuştur?
4. Kızıltepe'de özellikle hizmet sektöründe kayıt dışı istihdamın yaygınlığına rağmen neden düzenli ve yoğunlaştırılmış denetimler yapılmamıştır; bu durum Bakanlığınızca bir denetim zafiyeti olarak kabul edilmekte midir?

5. İşçilerin işsizlik ve geçim baskısı nedeniyle bu hukuka aykırı koşullarda çalışmaya devam etmek zorunda kalmalarının, Bakanlığınızın denetim yükümlülüğünü yerine getirmemesiyle doğrudan bağlantılı olduğu değerlendirilmekte midir?
6. Sigortasız ve düşük ücretle çalıştırılan işçilerin şikâyet mekanizmalarına başvurmadan çekindiği gerçeği karşısında, Bakanlığınızca re'sen denetimlerin artırılmasına yönelik özel bir çalışma yürütülmekte midir?
7. Kızıltepe ilçesinde hizmet sektöründe çalışanların asgari ücret ve sosyal güvenlik haklarına fiilen erişebilmesi için Bakanlığınızın ivedilikle uygulamaya koyacağı somut bir denetim ve yaptırım programı bulunmakta mıdır?
8. Denetim görevini gereği gibi yerine getirmediği tespit edilen kamu görevlileri hakkında bugüne kadar herhangi bir idari soruşturma açılmış mıdır; açılmadıysa bu durum Bakanlığınız açısından bir sorumluluk ihlali olarak değerlendirilmiş midir?
9. Kızıltepe'de gelir uçurumunu derinleştiren ve emeğin sistematik biçimde sömürülmesine yol açan bu tablonun ortadan kaldırılması için Bakanlığınızca belirlenmiş net bir takvim ve eylem planı var mıdır; yoksa ne zaman açıklanacaktır?
10. Mardin ili Kızıltepe ilçesi özelinde, işsizliği azaltacak, kayıtlı istihdamı teşvik edecek, ücretleri asgari düzeyin üzerine taşıyacak ve çalışma koşullarını iyileştirecek bölgesel veya sektörel bir istihdam programı bulunmakta mıdır; bulunuyorsa kapsamı, süresi ve bugüne kadar yararlanan kişi sayısı kaçtır, bulunmuyorsa bu yönde neden herhangi bir özel program geliştirilmemiştir?
11. Mardin ili Kızıltepe ilçesine benzer biçimde, asgari ücretin altında ve sigortasız çalışmanın yaygın olduğu başka il veya ilçeler bulunmakta mıdır; bu yerler Bakanlığınızca hangi kriterlere göre tespit edilmiştir? Bu tür bölgelerde işyeri denetimleri hangi sıklıkla yapılmaktadır ve mevcut tabloya rağmen denetimlerin yetersiz veya etkisiz kaldığı hususu Bakanlığınızın gündeminde midir? Bu denetim zafiyetinin giderilmesi için Bakanlığınızın alacağı somut ve takvimlendirilmiş önlemler nelerdir?